

TARTALOM

- **Kislábnyom tippek**
 - Nagy zöld szokásai
- **EnergiaKözösségek hírek**
 - Túléli a telet a csíkszeredai Tudatos Telelők csapata?
- **Kislábnyom hírek**
 - Spórolunk @kiloWattal: munkahelyi EnergiaKözösségek
 - Az energiaszolgáltatók is lemondanak a szénről?
- **Érdeemes rápillantani**
 - GAME OVER?
- **Termékek, szolgáltatások**
 - Hollandiában már farmer-nadrágot is lehet bérelni
 - A gyerekkel együtt nő a szandál
- **Igazságosság ökológiai korlátok közt**
 - Természetromboló termékek

Ha szívesen olvassa a Kislábnyom hírlevelet, kérjük, ajánlja fel **személyi jövedelemadója 1%-át** a GreenDependent Egyesület számára!
Adószámunk: 18709845-1-13

Klímaváltozás - lassan felébredünk?

Márciusi számunkban adtunk hírt arról, hogy egyre több ismert szervezet és egyre erőteljesebben szólít fel a klímaváltozással kapcsolatos cselekvésre. Például a Bank of England a közelmúltban figyelmeztetett arra, hogy a fosszilis erőforrásokba, kitermelésükbe és felhasználásukba való befektetés milyen hatalmas pénzügyi kockázattal jár, a Guardian Média Csoport 800 millió font (kb. 330 milliárd Ft) értékű tőkéjét vonja ki fosszilis erőforrásokkal kapcsolatos befektetésekből, míg a Guardian c. napilap főszerkesztője hangsúlyos, klímaváltozással kapcsolatos kampányt indított a lapnál. Friss hír, hogy a Vatikán is a klímaváltozás megelőzésével kapcsolatos cselekvésre szólít fel, és a pápa, vallási vezetőként először a szeptemberi párizsi klíma-csúcson fog az összegyűlteknél az ügy fontosságáról beszélni.

Állampolgári kezdeményezés: Tegyen a kormány többet a klímaváltozás ellen!

Ezekhez a hírekhez kapcsolódik, hogy a világon először egy ország lakosai beperelték kormányukat azért, mert véleményük szerint nem tesz eleget a klímaváltozás megfékezésére érdekében. "Azt akarjuk, hogy a holland kormány a károsanyag-kibocsátást 2020-ra az 1990-es évek szintjéhez mérten 40%-kal csökkentse" - mondta el Marjan Minnesma, a pert kezdeményező Urgenda alapítvány igazgatója. A per kezdeményezői közül mintegy kétszázan, köztük neves holland üzletemberek, művészek, zenészek, részt vettek a tárgyalás áprilisi nyitányán a hágai bíróságon. A világon ez az első eset, hogy egy szervezet és állampolgárok az államot felelőssé teszik azért, mert nem cselekszik hatékonyan a klímaváltozás feltartóztatásáért." Az ügyben 2015. június 24-én fognak ítéletet hirdetni.

Kazán receptre az Egyesült Királyságban

háziorvosok írhatnak fel betegeknek kazánt, nyílászáró szigetelést és hőszigetelést.

Lehet, hogy végre együtt "felébredünk"?

A szerkesztő, Vadovics Edina

Források és képek:

Holland kezdeményezés: <http://fna.hu/hir/hollandokperlikazallamot> és <http://www.urgenda.nl/en/climate-case/>
Kazán receptre: <http://www.theguardian.com/environment/2015/mar/03/>

Nagyi zöld szokásai

Meg sem fordul a fejünkben, mennyi mindent tanulhatnánk Nagymamáinktól a környezetkímélő életmódról! Valószínűleg nem sokat tudnak mesélni a hulladék újrahasznosításról és a környezetbarát anyagokról, pláne a termékek fenntartható életciklusáról, mégis, nagyon inspiráló lehet számunkra az, amilyen hozzáállással és kreativitással közelítik meg a hétköznapi dolgokat. Sőt, az is kiderülhet, hogy az elavultnak vélt házvezetési alapelvek, bár nem rendelkeznek az új környezetvédelmi technológiákkal, valójában a legzöldebb háztartásvezetést rejtik!

1. Szárítsuk a mosott ruhákat a szabadban

A napon száradt ruha friss illatát semmilyen öblítőszer nem tudja visszaadni, s az sem mellékes, hogy a szárítógép működtetésének mellőzésével energiát spórolunk meg.

2. Tartósítsuk a szezonális terményeket

Nagyszüleink idejében fontos feladat volt a zöldségek és gyümölcsök tartósítása, napjainkban azonban kevés háziasszonynak marad rá ideje. Pedig praktikus módja az élelmiszerköltségek csökkentésének, ráadásul ha helyi, megbízható termelőktől vásároljuk az alapanyagot, egész évben egészséges étellel láthatjuk el családjunkat.

3. Használjunk egyszerű, kímélő tisztítószeret

A manapság oly népszerű antibakteriális és illatosított sprék, folyékony szappanok, súroló- és ápolószerek viszonylag újkeletűek, ám teljesen szükségtelenek. A felmenőink háztartásában használt, olyan jól bevált szerek, mint például az ecet, a szódabikarbóna, vagy a bórx, ma is kiválóan megfelelnek a célnak – sőt, talán még jobban is, hiszen alkalmazásukkor nem lélegezzük be a felszabaduló mérgező vegyi anyagokat.

4. Tanuljunk meg varrni

A ruhafojtás, ruhajavítás egy hihetetlenül hasznos, ám kihalófélben lévő tudomány. Sajnos, manapság olcsóbb másikat venni, mint megvarrni. Pedig hányszor kértük meg a Nagyit, hogy varrja fel az új nadrágunk szarját, mert egyébként olyan jól áll, vagy hogy tegyen foltot a kedvenc pulcsink könyvére!

5. Hasznosítsuk az élelmiszer maradékot

A Nagymamák pontosan tudják, mi minden található a hűtőszekrényükben, amiket aztán nem haboznak felhasználni a főzés során. Ehhez időnként el kell térni a recepttől, viszont egy falat étel sem megy kárba.

Ja, és persze mindig csak annyit szedjük a tányérba, amennyit biztosan megeszünk!

6. Termeljünk konyhakerti növényeket

Egy nagyobb cserépedényben fűszernövények, néhány sor zöldség, pár gyümölcsfa – nem foglalnak sok helyet, és a gondozásuk sem viszi el sok időnket, mégis ízletesen kiegészítik ételünket (és csökkentik beszerzési költségeinket).

7. Készítsünk ágytakarót a régi, kopott ruhadarabokból

Az elnyűtt, megunt ruhadarabok újrahasznosításának egyszerű módja, ha foltokra daraboljuk az anyagot, amiket aztán összevarrunk takarónak. Ez bonyolultnak hangzik, de valójában egyszerű, s hasznos, egyedi ajándék lehet a család minden tagja számára.

8. Használjunk textil konyharuhát és törülörnygot

Nem hiszem, hogy a Nagymamám használt volna papír törülköződöt. Konyharuha és törülörny segítségével takarította fel a piszkot, amiket aztán kimosott. Ez egy remek ötlet, amivel csökkenthetjük a háztartásunkban keletkező hulladékot - és törülörnyként újrahasznosíthatunk néhány ruhadarabot is.

9. Gyűjtsük az esővizet

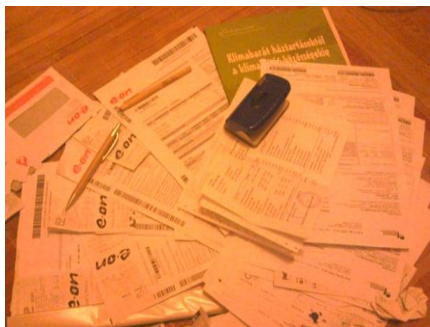
Az eresz alá állított hordóban összegyűlt esővízzel öntözhetjük a kiskertet vagy a cserepes virágokat, öblíthetjük a WC-t, sőt, akár egy kerti mosdótálat vagy madáritatót is utántölthetünk.

10. Tartsuk karban használati tárgyainkat

Lenyűgöző, hogy nagyszüleink házában ma is ugyanazokat a régi edényeket, ágytakarókat, törülközőket és bútordarabokat találjuk használatban, mint gyermekkorunkban. Az ő környezetük élő példa arra, hogy a barátságos, meghitt otthon megteremtése érdekében nem szükséges mindig újra cserélni régi dolgainkat.

Forrás: <http://www.treehugger.com/slideshows/green-home/10-tips-grandma-greener-home-ss/>

Túléli-e a telet csíkszeredai Tudatos Telelők csapata?

Az E-ON EnergiaKözösségek versenyébe túlbuzgó lelkesedéssel és szépreményű fogadalmakkal jelentkeztünk be. A háztartások Csíkszereda és környékén élnek, szerintünk megkönnyíti az energiafogyasztásunk csökkentési folyamatát a kisvárosi vagy falusi életér.

Háztartásaink nagyrésze viszonylag természetközeli életteret alakított ki magának, rendelkezik udvarral, kerttel, amit maximálisan ki is használ. Tudatában voltunk, hogy földrajzi elhelyezkedésünk miatt a tél kimerítő és legtöbbször már igazi türelempróba a tavasz után vágyakozók számára. Célként tűztük ki magunk elé, hogy a környezeti hatásunk csökkentése mellett a rendkívül megerőltető fűtési költségeken is csökkentünk a versenyben való részvétel segítségével.

Sok hasznos és új ismerettel gazdagodtunk a verseny során. Ésszerű és apró odafigyeléssel megvalósítható intézkedésekkel tudtunk csökkenteni a fogyasztásunkon.

A legnagyobb nehézséget az önmagunk gyengeségeivel való szembenézés jelentette. Vélte tudatosságunk mellett rá kellett jönnünk, hogy a versenybe való regisztrálás előtt nagyon kevés információval rendelkezünk az energiafogyasztásunkkal kapcsolatban. Előző években legtöbb alkalommal a számla kifizetése jelentette a legnagyobb problémát a hűzős téli időszak alatt, a nagy fogyasztás okait nem boncolgattuk eléggé. Nem követtük a fogyasztás alakulását, nem tudtuk, hogy szó szerint hányadán állunk vele. Tízet fogyasztunk vagy száztizet vagy ehhez képest hasonló háztartás mennyit fogyaszthat.

Az energiaszolgáltató által kiállított számlákat nem mindig őriztök meg, így sok esetben ellehetetlenítettük referenciaidőszak adatainak előbányászását. A beadott versenyfeladatok megoldása során is új ismereteket tanulhattunk. **Bebizonyosodott számunkra, hogy körültekintő szervezéssel akár heti 5 kWh-t is fogyaszthat egy egy személyes háztartás.**

Közös, kalákában történő veteményezéssel ünnepeltük a Föld Napját, igaz, kissé eltérve az előre beadott akciótervtől.

A elmúlt időszakra úgy tekintünk vissza mint egy élesben történő felkészülés a jövő évi versenyre!

Péter Emőke klíma-koordinátor

“Hurrá itt a nyár!” – Már készülhetnek a 4. kreatív versenyfeladatok

“Hurrá itt a nyár! avagy energiatakarékos/klímabarát nyári szünet” címmel készítenek a versenyző közösségek terveket, ajánlatokat saját maguk, vagy akár mások számára is:

- mintha egy öko utazási iroda lennének, vagy
- mintha egy saját családi programot készítenék el, de
- lehet öko tábor is tervezni.

A terveket illusztrációval, zenével, kisfilmekkel is lehet színesíteni, illetve ha valaki még a terveteket alátámasztja próbaszámításokkal a „Karbon-kalkulátor” alapján, hogy mennyi CO₂ kibocsátást jelent az adott nyaralás, azok extra pontokat is kaphatnak.

Természetesen a tervet nem csak a versenyző közösségeknek ajánljuk elkészíteni, azt bárki megcsinálhatja! Jó munkát kívánunk mindenkinnek! További részletek a feladatról [itt található](#)ok.

Záró Díjkiosztó Rendezvény

Lassan elérjük az EON EnergiaKözösségek verseny végét idén is, ami azt jelenti, hogy hamarosan együtt ünnepelhetünk és osztozhatunk egymás ötleteiben a Záró Díjkiosztó Rendezvényen, melyet Budapesten tartunk **2015. június 6-án** (szombaton). Természetesen idén is lesznek gyerekjátékok, bio és fair trade finomságok, no meg sok-sok nyeresemény, ajándék!

A rendezvény részletes programja és pontos helyszíne az EnergiaKözösségek [honlapon](#) található meg nemsokára, itt lehet majd jelentkezni is.

Az EnergiaKözösségek program közösségi oldala:

Spórolunk@kiloWattal, munkahelyi Energiaközösségek a közzférában

A GreenDependent Intézet a már 4 éve futó sikeres és jól bevált lakossági EnergiaKözösségek programka mellett egy új energia-megtakarítási versenyt indít a közzféra dolgozói számára **“Spórolunk@kiloWattal, Munkahelyi Energiaközösségek”** címmel. A projekt célja, hogy a közzféra dolgozói energiatudatosabban éljenek és viselkedésük/szokásaik megváltoztatásával csökkenthessék munkahelyi – valamint igény esetén otthoni - energiafelhasználásukat. A projektben 9 EU-s országban 180 középület min. 9000 dolgozója méri össze magát az egy éves verseny alatt abban, hogy ki tudja a legtöbb energiát megtakarítani az előző év fogyasztásához képest.

Magyarország mellett Ausztria, Belgium, Egyesült Királyság, Franciaország, Lettország, Olaszország, Németország és Svédország középületeinek dolgozói versenyeznek egymással 2016 márciusa és 2017 márciusa között.

A projekt rövid leírása [innen](#) letölthető, valamint a versenyben résztvevő középületek számára az előírások [itt tekinthetők](#) meg.

Az érdeklődő önkormányzatok a kristof [kukac] greendependent.org email címen, vagy a 20/334-2889 telefonszámon keressék Vadovics Kristófot.

Spórolunk@kiloWattal Munkahelyi Energiaközösségek

Green-Go Nemzetközi Rövidfilmverseny

A CEEweb a Biológiai Sokféleségért idén ötödszörre hirdeti meg a Green-Go Nemzetközi Rövidfilmversenyt.

Idén is várják a kreatív/megdöbbenítő/ vicces/ szemléletformáló kisfilmeket az alábbi 3 kategóriában:

1. Fogyasztásunk lábnyoma
2. A nyersanyagok valódi ára
3. A természet része vagy. Élj velem! (a kategória társszervezői: [Eurosite](#) és [ECNC](#))

Pályázási határidő: **2015. szeptember 15.**

Díjak: a kategóriagyőztesek 700 EUR, a közönségnyertes 500 EUR értékű, elismert online áruházban levásárolható jutalomban részesül!

További információ: <http://greengofest.eu/>

Az energiaszolgáltatók is lemondanak a szénről?

Ausztrália legnagyobb karbon-lábnymú energiaipari vállalata, az AGL, nemrég bejelentette, hogy üzleti modelljét **legkésőbb 2050-re átalakítja, és szén-felhasználását nullára csökkenti.**

Sokan vélekednek úgy, hogy az ilyen hangzatos kijelentéseket tevő nagy energiaipari vállalatokban nem lehet megbízni, és hogy 2050 amúgy is késő lesz. De egyre több cég tesz hasonló lépéseket, és az élhető bolygóért küzdők számára ez igenis örömhír! Hogy miért?

Az energiaszolgáltatók és az őket ellátó fosszilis energiahordozó beszállítók a kezdetektől nagy nyomást gyakoroltak a döntéshozókra, hogy lassítsák a tiszta energiára való átállást. De azzal, hogy közülük is egyre többen tesznek egyéni lépéseket, egyre többen hagynak fel a széntüzeléssel és fektetnek inkább a megújuló energiákba, a hatékonyságba, a fogyasztói viselkedés befolyásolásába stb., azzal nem csak az alacsony karbon-lábnymú jövőt jelentő erőforrásokat támogatják, hanem az akadályokat is elmozdítják az említett tisztább jövő elől.

Ennek eredményeként alapvető változások indulnak el az iparágban, amelyet immár az energiavállalatok működési környezetét meghatározó döntéshozók, befektetők, vállalatok és szavazók sem hagyhatnak figyelmen kívül.

Forrás és további információ: <http://www.treehugger.com/renewable-energy/are-utilities-giving-coal-too.html>

Vancouver elkötelezte magát a megújuló energia használata mellett

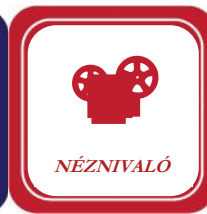

A 600 000 lakosú kanadai város a legújabb elköteleződő település: 20 éven belül kizárólag zöld energiát szeretnének használni az áramtermeléshez, közlekedéshez, fűtéshez és légkondicionálásához.

Andrea Reimer, a város polgármester-helyettese a *Guardian*-nak nyilatkozott: „Zöld várossá válni nem csak erkölcsi kötelesség, de nagyszerű gazdasági küldetés is.” Vancouver 2020-ra a világ legzöldebb városa szeretne lenni, annak ellenére, hogy Reimer szerint „Kanadának volt az elmúlt 10 évben a környezetileg legfelelőtlenebb kormánya”.

A 100%-os célt 2030-2035-ig igyekeznek elérni a fűtés/hűtés, és 2040-2050-ig a közlekedés esetében. A megújuló energiával történő áramtermelés viszont már pár éven belül megvalósulhat.

Forrás és további információ [itt](#)

Bátorság, találékonyosság, kitartás...

...szükséges a világ megváltoztatásához Steve Crawshaw és John Jackson könyve szerint.

Bármennyire is közhelynek hangzik az előbbi mondat, a Civil bátorság - A hatalom nélküliek hatalma című könyv nem elméleti eszme-futtatások eredményeként fogalmazza meg merész kijelentését. Egy sokszínű csokorba szed közel nyolcvan egyszerű történetet, amelyek főszereplői egyszerű emberek emberfeletti kitartással és hittel, olyanok, akik kiállnak meggyőződésük és igazuk mellett.

Békés harcosok, hétköznapi hősök, makacs tiltakozók következetes apró cselekedetei vezetnek zsarnok hatalmak összeomlásához és új, igazságosabb rendszerek születéséhez. A könyv lapjain találkoznak az uruguayi focidrukkerek a német anyákkal, az afgán fiatal nő a szarajevói szépségverseny résztvevői vagy a mezítlásos indiai focicsapat a perui ellenzékkel. Mindegyikük története egészen különböző térben és időben zajlik, de mindegyik elindítója a szabad akarattal és igazságérzettel rendelkező ember.

Mindannyiuk története bizonyítja, hogy rajtunk múlik!

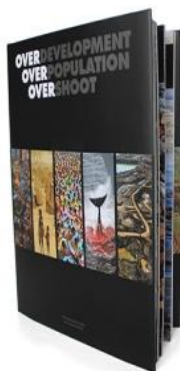

Forrás: <http://www.smallactsofresistance.com/>

A könyv beszerezhető: <https://www.hvgkonyvek.hu/civil-batorsag>

GAME OVER?

Korábbi Hírlevelünkben már bemutatott Yann Arthus-Bertrand légifotós néhány képe is szerepel abban az online könyvben, amelyet a Global Population Speaks Out (A világ népessége felszólal) című kampány keretén belül jelentettek meg a szerkesztők 2015-ben.

Az Overdevelopment, Overpopulation, Overshoot (OVER) című könyvnek mind a 316 oldala döbbenetes és felforgató képeivel online végignézhető. A természet szépségeit bemutató képek mellett elborzonghatunk az emberi tevékenység által kivégzett állatok és növények látványán, vagy a fájdalmas és gyógyíthatatlan tájsebekben. Lelkiismeretünk beleremeg, amikor szembenézünk a képeken látható értelmetlen pazarlással, mértéktelen túlfogyasztással.

A számunkra élőhelyet biztosító természet iránt érzékeny szemlélődőt akár könnyekig elszomoríthatja néhány kép.

A szerkesztők nem titkolt szándéka a megdöbbenés, rácsodálkozás, elgondolkodtatás. Sikerül is nekik, akár szenzációéhes bűvársajtónak, valamiféle érzelemdús reakciót kiváltani a nézőből. És talán jobban meggondolni a mindennapi megszokottá vált bevásárlást.

A könyvben itt gyönyörködhetünk vagy szörnyülködhetünk:
<https://populationspeakout.org/>

Az önfenntartó parasztgazdaságtól az agrárvállalkozóig

Az általunk, fogyasztók által generált keresletre teremti meg a kínálatot a nagyüzemi növény- és állattenyésztés.

A természetes módszereket nélkülözve és a fenntarthatóság szempontjait figyelmen kívül hagyva tudunk mi minden évszakban bármilyen zöldség- és gyümölcsfélét fogyasztani a világ bármely pontjáról.

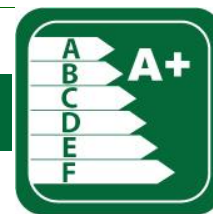
A fizikai munkát igénylő apró léptékű valamikori parasztgazdaságok lassan eltűnnek, bármilyen élelem globálisan bármikor, bárhol fogyaszthatóvá válik az agrotechnika fejlődésének köszönhetően. Ilyen iparszerű mezőgazdaság képeit mutatja be Henrik Spohler német fotós A harmadik nap című sorozatában.

A képeket nézegetve mindenki eldöntheti, hogy ezután mikor, hol és mit vásárol táplálékként a saját keretéből. Megfelel-e a kukacos alma, a göcsörtös sárgarépa vagy lemond-e esetleg a karácsonyi retokról, paradicsomról.

Forrás és további részletek:

<http://index.hu/nagykep/2015/04/15/the-third-day-monokultura-mezogazdasag-sivarsag-gens-ebeszet-ueveghez/>

Hollandiában már farmernadrágot is lehet bérelni 😊

Egy farmernadrágokat forgalmazó holland cég szokatlan dologba vágta a fejszójét: Lease A Jeans, azaz Bérelj Farmert néven nadrágkölcsönző szolgáltatást nyitott. Az ügyfelek 20 Eurós éves letét és 5,95 Eurós havidíj ellenében bérelhetik a kiválasztott ruhadarabot. A díj magában foglalja a ruhajavítást, azaz bármilyen szakadás/lyuk varrását/foltozását is. Az éves bérlet leteltével a nadrág másikkra cserélhető, megvehető vagy visszaadható.

A nadrágok lényegében minden szempontból kielégítik az etikus termék fogalmát: GOTS-tanúsítvánnyal rendelkező biopamutból vagy újrahasonosított rostokból készülnek, és a méltányos kereskedelem szellemében működő olasz gyárakban állítják össze őket az európai piac számára.

A már használt, leadott nadrágokat vagy ismét bérbe adják vagy más termékeket állítanak elő belőlük, lásd cipőket és pulóvereket. Utóbbiak szintén bérelhetők vagy megvásárolhatók.

A legizgalmasabb az egészben az, hogy a bérelhető nadrág körforgást teremt: a termék élete nem a lerakóban ér véget, mert valamilyen formában újrafelhasználásra kerül, és ezzel jelentősen csökken a ruhaipari hulladék mennyisége is. Egy tavaly kiadott jelentés szerint Európában az eldobott ruhaipari termékeknek csak 25%-át hasznosítják újra, a holmik nagy része a hulladéklerakóban vagy az égetőben végzi. Csak Hollandiában 135 millió kg anyagot égetnek el évente!

A cég képviselője szerint a legnagyobb kihívást az jelenti, hogy az emberekkel elfogadtassák, hogy a ruházati termékek is részét képezhetik a megosztásra épülő gazdaságnak. Annak ellenére, hogy a kezdeményezés még gyerekcipőben jár, sok az érdeklődő, és az ötlet népszerűnek bizonyul a nyitottabb fogyasztók körében. A honlap tanúsága szerint már most 1500-an veszik igénybe a nadrágkölcsönzőt - az első év végén 30%-uk megtartotta a nadrágot, 60%-uk másikat kért, és 10%-uk visszaadta a farmert.

Forrás és további információ [itt](#).

Együtt nő a gyerekekkel a szandál

Néha a legegyszerűbb találmány milliók életére lehet hatással - mint Kenton Lee gyerekeknek tervezett szandálja, ami azért különleges, mert állítható méretű. Akár öt éven át is hordhatja a tulajdonosa anélkül, hogy kinőné! Az öt különböző méretre állítható szandál, és a terjesztésére létrehozott jótékonyági mozgalom a The Shoe That Grows, azaz a Növekvő Cipő elnevezést kapta.

A szandált megálmodó Lee Kenyában dolgozott, amikor a mezítláb vagy kinőtt cipőkben közlekedő gyerekeket látva felmerült benne a megoldást jelentő lábbelik ötlete. "Több, mint 300 millió gyereknek egyáltalán nincs cipője. És rengetegen vannak, akik kinőtt vagy túl nagy cipőt hordanak." A mezítláb járó gyerekek talpa érzékeny, könnyen megsérülhet, és a talpukon keresztül a szervezetükbe jutó élősködők is veszélyeztetik őket.

A segélycsomagokban érkező cipőkkel az a gond, hogy a gyerekek hamar kinövik őket. A Növekvő Cipők azonban évekig hordhatók, védik a gyerekek talpát és megakadályozzák a fertőzéseket.

A szandálból ugyan saját gyermekünknek is beszerezhetünk egy-egy párat (nálunk is elkél a „többnyári” cipő), de a honlapon elsősorban azokat a támogató kedvű vásárlókat várják, akik adományaikkal a leginkább rászorultaknak segítenének.

Forrás és további információ: <http://www.boredpanda.com/shoe-that-grows-adjustable-sandal-kenton-lee/>

Hogyan és miért építsünk passzívházat keményhab-szigetelés nélkül

„A múlt felbecsülhetetlen értékű útmutatást ad a fenntartható építészet jövőjének alakításához.”

Hidegebb éghajlatokon a passzívházak jelentős szigetelést kapnak, általában vastag réteg keményhabot a földem alá. De sok olyan építető van, aki nem kér a habosított műanyagokból: rengeteg energia és veszélyes vegyi anyagok kellenek a gyártásukhoz, és tele vannak mérgező égésgátló anyagokkal is. Amikor a tervezőként és kivitelezőként is dolgozó Andrew Michler a saját passzívházát tervezte, egyáltalán nem akart műanyag habhőszigetelést alkalmazni.

Okos és költséghatékony megoldással rukkolt elő: a keményhab hőszigetelő lemezek helyett a padló alá hagyományos, szellőzőnyílásokkal ellátott kúszóteret épített, majd az egész házat körbeszigetelte kőzetgyapattal és cellulózzal.

Igyekezett egyszerű technológiát alkalmazni, tradicionális technikákat használni, kereste a mesterséges szigetelőanyagok és modern hűtő-, fűtőrendszerek elterjedése előtti anyagokat, ld. nemez, ásványgyapot, cellulóz.

© Andrew Michler

További információ és képek [itt](#).

Igazságosság ökológiai korlátok közt

- hogy mindenkinek jusson, de maradjon is

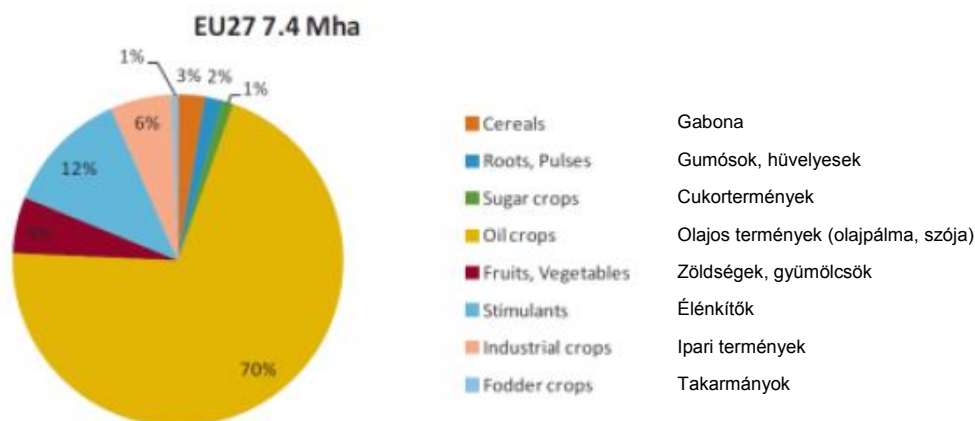

Természetromboló termékek

A kereskedelem globalizációja nem csak olcsóbb árucikkeket és gazdasági fellendülést hozott számos ország számára, hanem a környezeti terhelések növekedését is. Sok termék előállításának globális jelentősége olyan régiókra tevődött át, ahol a termelés a legnagyobb haszonnal kecsegtet – a környezeti szempontok háttérbe szorítása mellett, sőt, részben annak eredményeképpen. A fogyasztók legtöbbször nincsenek is tisztában vásárlói döntéseik ezen káros következményeivel, hiszen a termeléssel járó szennyezés, vízhasználat, erdőirtás vagy talajpusztulás teljesen kiesik látókörükből.

Az Európai Unió is jelentős környezeti terhelést hárít át a fejlődő országokra, amely veszélyezteti közös globális célkitűzéseinket a biológiai sokféleség csökkenésének megállításában. Ráadásul ezen biodiverzitás lábnyomunk kiszámítása meglehetősen komplex feladat: nem csak a termékek előállításának útját nehéz követni, hanem a természetre ható összetett hatásokat is bonyolult felmérni és számszerűsíteni.

Pár dolog azonban biztosra vehető. A legnagyobb természetromboló hatással a mezőgazdaság, erdészet és halászat van a természetre az importált árukon keresztül, bár az erdőirtás nem a faipari termékek előállítása miatt jelentős, hanem a növénytermesztésbe és állattartásba bevont újabb és újabb területek miatt (ld. ábra).

Az EU-27-ek által fogyasztott terményekben megjelenő erdőirtás

Az európai fogyasztók növekvő kereslettel és kiterjedt földrajzi területeken járulnak hozzá a természetkárosításhoz a pamut, pálmaolaj, a bioetanolhoz termesztett cukornád, marhahús, szója, és faanyag vásárlása révén, de a hal és rákfogyasztás, arany, banán és kávé hatása is jelentős. Kiemelkedő az európai hatás néhány importáló ország esetében, így például Brazíliában a faanyag, szója, cukornád és marhahús előállítása, míg Malajziában és Indonéziában a pálmaolaj és faanyag előállítása áll elsősorban az amúgy is veszélyesen csökkenő természetes élőhelyek eltűnése mögött. A növekvő európai halfogyasztás egy meredeken csökkenő európai halászat mellett vezet egyre nagyobb globális következményekhez. A világon összesen 605 faj veszélyeztetése mögött húzódik meg az európai halfogyasztás, egyedül Madagaszkáron 65 fajra van jelentős közvetett vagy közvetlen hatással.

Nem véletlenül irányult az európai döntéshozók figyelmé ezen közvetett hatások mérséklése felé. Az Európai Bizottság több szabályozási lehetőséget is vizsgál, miközben a fogyasztók felelőssége is kétségtelenül jelentős. A biopamut ma még csak a globális piac 0,7%-át teszi ki, miközben például Indiában több mint 9 millió hektáron természetnek gyapotot jelentős természeti károkat okozva. A fair trade arany vagy kávé választása szintén csökkenti lábnyomunkat, a halaknál pedig érdemes odafigyelni a fenntartható halászati tanúsítványokra (pl. MSC) a csomagoláson. Azonban a helyi, bio termékek választása mindig a legjobb megoldás amennyiben ez alternatívát jelent, hiszen így a szállítással összefüggő szennyezést és szén-dioxid kibocsátást is ki lehet küszöbölni.

Bár nem elsősorban természeti, hanem a társadalmi vonatkozások miatt fontos az Európai Parlament által most tárgyalt uniós szabályozás azon ásványokról, amelyek bányászata és kereskedelme hozzájárul helyi háborús konfliktusokhoz azok finanszírozása által. A tárgyalás tétje többek között az, hogy az európai cégek kötelező vagy önkéntes alapon tartózkodjanak olyan arany, volfrám, ón és tantál beszerzésétől, amelyek háborús zónákból származnak.

Forrás és ábra:

Identification and mitigation of the negative impacts of EU demand for certain commodities on biodiversity in third countries

Ezt a rovatot a következő szervezetek és programok közreműködésével és támogatásával írjuk:

Igazságosság ökológiai korlátok közt

- **hogy mindenkinek jusson, de maradjon is**

10 érv a TTIP, azaz az EU-USA szabadkereskedelmi egyezmény ellen

1. Fenyegeti a demokráciát

Ha az egyezmény megszületik, az óriási hatalommal ruházza fel a nagyvállalatokat. Beperelhetik a kormányokat olyan döntések miatt, amelyek sértenék a vállalatok jövőbeni profitját: ezáltal képesek lesznek aláásni a köz érdekében zajló demokratikus döntéshozatali folyamatokat.

2. Fenyegtetést jelent a közszolgáltatásokra

A TTIP új piacokat hoz létre a közszolgáltatások területén, ami azok liberalizációjához és privatizációjához vezet. Ez nagyon megnehezítené, hogy a közszolgáltatásokat – csakúgy, mint az energiát és a vizet – újra köztulajdonba vegyük.

3. Fenyegtetést jelent az élelmiszerbiztonságra

A jogszabályok harmonizálása következtében a szigorúbb európai élelmiszerbiztonsági előírások az Egyesült Államokban érvényben levő előírások szintjére süllyednének. Eltörölnék az Európai Unióban a genetikailag módosított szervezetekre, a növényvédő szerekre és a hormonkezelt marhahúrsra vonatkozó jelenlegi korlátozásokat.

4. Fenyegtetést jelent a környezetre

A harmonizáció révén a TTIP az Európai Unióban érvényes környezetvédelmi szabályokat az Egyesült Államokban érvényesek szintjére süllyesztené. Ez lehetőséget adna az Egyesült Államokban divó hidraulikus rétegreprésztés (fracking) széleskörű európai elterjesztésére.

5. Fenyegtetést jelent az éghajlatra

A TTIP a befektetőknek igen erőteljes jogokat adna. Az óriáscégek számára lehetővé válna, hogy kormányokat perelhessenek be, ha azok olyan új szakpolitikákat vezetnének be, melyek a földben hagynák a szennyező, fosszilis energiahordozókat.

6. Fenyegeti a munkavállalók jogait

A munkavállalók jogai szintén az Egyesült Államokban levő szintekre süllyedhetnek. Előfordulhat, hogy a vállalatok abba az országba települnek át, ahol a legalacsonyabbak a munkajogi normák.

7. Fenyegtetést jelent a személyiségi jogainkra nézve

A TTIP-t kihasználva újra be lehetne vezetni az ACTA (a hamisítás elleni nemzetközi kereskedelmi megállapodás) központi elemeit. Az ACTA-t az Európai Parlament korábban a széleskörű tiltakozás miatt elutasította. Az egyezmény arra kényszeríthetné az internetszolgáltatókat, hogy kémkedjenek az ügyfeleik után.

8. Fenyegtetést jelent a pénzügyek kordában tartásával kapcsolatban

A TTIP értelmében sok olyan új pénzügyi szabályt érvényen kívül kellene helyezni (például a bankügyi biztonsági intézkedéseket), amelyeket 2008 óta egy jövőbeli pénzügyi összeomlás elkerülése érdekében vezettek be.

9. Titokban tárgyalják

A nagyvállalati lobbisták lényeges szerepet töltenek be a tárgyalásokban, azonban a közvélemény teljes mértékben ki van zárva. A nagyközönség nem férhet hozzá a tárgyalási szövegjavaslatokhoz. Amit tudunk, annak nagy része csak kiszivárogtatott dokumentumokból jutott tudomásunkra.

10. Veszélyes példát mutat a világ többi részének

Amennyiben a TTIP egyezmény megszületik, a fejlődő országok (a „globális dél” országai) nagy nyomás alá kerülnek, hogy bevezessék a TTIP normáit, ha el akarják kerülni, hogy piacot veszítsenek. A vállalati lobbistáknak nem titkoltan az a céljuk, hogy globális szinten mindenki a leendő EU-USA normarendszer felé tartson. Ez a szegényebb országokat arra kényszerítené, hogy olyan szabadpiaci irányelveket alkalmazzanak, melyek tárgyalásában részt sem vettek.

Forrás, további részletek és kisfilm: <http://www.mtvsh.hu/trojai>

Az egyezmény ellen már több, mint 1,7 millióan tiltakoztak Európa-szerte!

Csatlakozási, aláírási lehetőség magánszemélyeknek: <https://stop-ttip.org/alairas/>

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Vadovics Edina
Közreműködött:
Antal Orsolya, Gáll Veronika, Hajdú Klára, Péter Emőke, és Vadovics Kristóf

Design: Iconica Bt.

Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület

2100 Gödöllő, Éva u. 4.

Tel.: 06-20/334-2889

E-mail: info@greendependent.org

Honlap: www.greendependent.org

A Kislábnym Hírlevél korábbi számai a www.kislabnyom.hu oldalon megtalálhatók és onnan letölthetők.

A hírlevelet az info@kislabnyom.hu címen lehet lemondani.

A GreenDependent Egyesület a következő szakmai szerveződés tagja:

Resource Cap Coalition
(Európai Koalíció az Erőforrás Használat Csökkentéséért)

resourcecapcoalition